

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА ЯК МЕТОД КОНКУРЕНТНОЇ БОРОТЬБИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

*Дячков Д.В. к.е.н., доцент,
Полтавська державна аграрна академія
Вовк М.О., аспірант,
Полтавська державна аграрна академія*

Умови постійних глобалізаційних і трансформаційних змін ускладнюють економічні відносини на рівні різних суб'єктів господарювання. Водночас, соціально-політична ситуація потребує вирішення таких важливих та взаємопов'язаних завдань, як вихід з кризи та перехід до нових ринкових форм та методів господарювання. Тому, на сучасному етапі розвитку економіки актуальним є визначення шляхів трансформації суб'єктів господарювання з метою підвищення ефективності їх діяльності та конкурентоспроможності. Така трансформація можлива в результаті проведення ефективної реструктуризації підприємств. Міжнародна практика і вітчизняний досвід проведення реструктуризації свідчать про те, що власне визначення поняття реструктуризації та здійснення цього процесу – це одні з найскладніших управлінських завдань сьогодення.

В даний час склалися найрізноманітніші авторські підходи до сутності та змісту поняття «реструктуризація підприємства».

Перш за все, Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» надає визначення: реструктуризації підприємства як здійснення організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на реорганізацію підприємства, зокрема шляхом його поділу з переходом боргових зобов'язань до юридичної особи, що не підлягає санації, на зміну форми власності, управління, організаційно-правової форми, що сприятиме фінансовому оздоровленню підприємства, підвищенню ефективності виробництва, збільшенню обсягів випуску конкурентоспроможної продукції та повному або частковому задоволенню вимог кредиторів [1].

Закордонні вчені під реструктуризацією підприємства розуміють безперервний процес підвищення конкурентоспроможності через прийняття комплексу внутрішніх заходів щодо адаптації системи управління бізнес-процесами до ринкових умов [2].

Мазур І. І. та Шапіро В. Д. розглядають реструктуризацію як комплексну оптимізацію системи функціонування підприємства відповідно до вимог зовнішнього оточення та стратегії розвитку, що сприяє принциповому поліпшенню управління, підвищенню ефективності та конкурентоспроможності виробництва і продукції, що випускається [3].

На думку Хокканена Т., реструктуризація повинна розглядатися як процес використання всього управлінського і виробничого потенціалу, необхідного для створення та прибуткового продажу товарів послуг потрібних споживачам [4].

Розглядаючи трактування Крижанівського В. Г. про реструктуризацію підприємства як структурної перебудови з метою забезпечення і використання всіх ресурсів підприємства (матеріальних, трудових, фінансових, технологічних), що полягає в створенні комплексу бізнес-одиниць на основі поділу, з'єднання, ліквідації (передачі) чинних і організації нових структурних підрозділів, приєднання до підприємства інших підприємств, придбання оптимальної частки в статутному капіталі або акцій сторонніх організацій, можна зробити висновок, що даний автор у своїй формулюванні наголошує на зміні виробничої та організаційної структур підприємства [5].

Інші вчені визначають реструктуризацію як комплексну технологію управління, яка безпосередньо дає змогу удосконалити господарську діяльність підприємства. Для того щоб забезпечити досягнення мети реструктуризації суб'єкта господарювання, необхідно проаналізувати та обґрунтувати пріоритети даного процесу. До них можуть належати: управлінські; економічні; виробничі та кадрові цілі.

Узагальнюючи вищенаведене, реструктуризацію доцільно визначити як процес адаптації внутрішньої структур підприємства, незалежно від її масштабів і організаційно-правової форми, до постійно мінливих під впливом різних

факторів умов існування та розвитку зовнішнього середовища. Реструктуризація обумовлюється зовнішнім середовищем, конкурентною боротьбою, необхідністю постійно оптимізувати свою внутрішню організацію з метою досягнення більшої стійкості, розвитку, максимізації економічного ефекту при мінімізації витрат [6].

Таким чином, проведення реструктуризації забезпечить умови прискорення та підвищення конкурентоспроможності підприємства в умовах трансформаційних змін. Вчасна та ефективна реструктуризація підвищить внутрішній потенціал підприємства, що в свою чергу, сформує подальший комплекс пріоритетного розвитку підприємства.

Література:

1. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України, від 14.05.1992, № 2343-XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>

2. Bowman E. H. Corporate restructuring: reconfiguring the firm / E. H. Bowman. // Strategic Management Journal. – 1993. – vol.14, Special Issue. – pp. 5-14.

3. Мазур И. И. Реструктуризация предприятий и компаний: Учеб. пособие для вузов / И. И. Мазур, В. Д. Шапиро; Под общ. ред. И. И. Мазура. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2001. – 456 с.

4. Хокканен Т. Практический опыт реструктуризации российских предприятий // Проблемы теории и практики управления. – 1998. – №6. – С. 96-102.

5. Крижановский В. Г. Реструктуризация предприятия / В. Г. Крижановский. – М.: Изд-во «ПРИОР» «ИВАКО Аналитик», 1998. – 48 с.

6. Аксенов П. В. Реструктуризация как способ обеспечения устойчивости развития компании / П. В. Аксенов // Стратегические решения и риск-менеджмент. – 2012. – №4. – С. 74-77.